

um for arbejdet, som anviser, i hvilken retning en revision skal gå, og hvilke emner der skal indgå i arbejdet. Det skal der også være betydelig enighed om, så jeg ser SF's og Socialdemokratiets forslag til nedsættelse af en forfatningskommission som en bestræbelse, jeg helt og fuldt kan støtte.

Der vil selvfølgelig altid blive diskussion om, hvordan kommissoriet skal være, og i den forbindelse er der et par ting, jeg har lyst til at sige, især om Socialdemokraternes forslag, som er det mest specifikke.

Jeg vil gerne problematisere et par af punkterne. Jeg vil for det første problematisere, at man gør det lettere at ændre grundloven. Vel er det svært at ændre den danske grundlov, men jeg tror, man skal være klar over, at når det kommer dertil, at der skal afholdes folkeafstemning, er danskerne altså glade for at deltage.

Kravet om 40 pct. jastemmer tror jeg ikke bliver det vanskeligste at opfylde ved en grundlovsrevision. Det bliver snarere, om flertallet siger ja eller nej, men at mere end 80 pct. vil stemme, er jeg helt overbevist om. Det har de folkeafstemninger, vi har haft i tidens løb, jo også vist. Den seneste om euroen havde måske hele 90 pct.s deltagelse, så vi skal nok få folk til at møde frem og stemme. Forfatningsspørgsmål er noget, der interesserer danskerne, når de bliver sat på dagsordenen, så jeg mener ikke, det er påkrævet, og jeg tror, det i sig selv vil lægge gift for en grundlovsændring, hvis man svækker kravene til fremtidige grundlovsændringer.

Jeg vil også gerne problematisere – jeg har diskuteret dette emne med hr. Svend Auken – forslaget om, at Folketingets formand skal lede regeringsdannelsen. Det er jeg ikke så sikker på er en god idé, for det vil jo med det samme politisere valget af folketingsformanden efter valget, og derfor tror jeg ikke, det forslag løser noget problem.

Det nuværende system med dronningerunden, hvor dronningen og hendes medhjælpere skal lægge sammen på regnemaskinen, hvor mange der står bag en anbefaling af den ene eller den anden, har sådan set fungeret aldeles træffeligt. Det er også interessant, at da der var diskussion om regeringsdannelsesproceduren i forbindelse med Schlüterregeringens fratræden, spillede kronen jo en vigtig og, synes jeg, sympatisk rolle i hele diskussionen.

Kl. 18.40

Jeg vil også gerne problematisere – men det er sikkert, fordi jeg er noget miljøskadet – forslaget

om at ændre grundlovens § 19. Grundlovens § 19 siger, at det er regeringen, der handler på rigets vegne i mellemfolkelige anliggender, men vel at mærke således, at regeringen forud for beslutninger af større rækkevidde rådfører sig med Det Udenrigspolitiske Nævn, og her mener jeg sådan set man har fundet en god balance mellem to vigtige hensyn. Det ene hensyn er, at vi har en interesse i, at regeringen kan handle i udenrigspolitiske spørgsmål, og det andet hensyn er, at regeringen selvfølgelig hele tiden skal være i overensstemmelse med Folketinget. Det er ikke nemt at finde nogen bedre løsning.

Det har været fremme i diskussionen, at fordi den nuværende grundlov er så gammel, har der faktisk udviklet sig nogle meget vigtige rettsædvaner, som ligger uden for grundloven. Senest har Højesteret meget præcist og tydeligt tiltaget sig prøvelsesretten. Der står ikke noget om prøvelsesretten i den nuværende grundlov, det har været antaget, at Højesteret har den, men Højesteret har først brugt den for ganske nylig, og i dag må det betragtes som en meget veletableret forfatningsretlig sædvane, at Højesteret har prøvelsesretten. Bør det ikke stå i grundloven?

Tilsvarende: Bør reglerne for Folketingets Europaudvalg ikke være fastsat i grundloven? Jeg mener, det er meget vigtigt, at den procedure, der er fastlagt, kan genfindes i grundloven, for den er faktisk også ved at være en forfatningssædvane. Endelig er der et oplagt eksempel med Finansudvalget og Finansudvalgets beføjelser, som heller ikke er beskrevet i grundloven.

Det er tre betydelige mangelsituationer, som jeg synes man bør være opmærksom på. Det drejer sig ikke kun om at ændre grundloven, det drejer sig også om at tydeliggøre grundloven på de områder, hvor der allerede er fremvokset retsforfatningssædvaner.

Så vil jeg godt blande mig lidt i diskussionen om forskellen mellem frihedsrettigheder og økonomiske og sociale rettigheder. Jeg er enig med statsministeren i, at der er en forskel. Når vi diskuterer frihedsrettighederne – ytringsfrihed, forsamlingsfrihed, og hvad de nu hedder alle sammen – kan domstolene jo efterprøve spørgsmålet og tage stilling til, om rettighederne er krænkede eller ej, men det kan de derimod dårligt, når det drejer sig om de økonomiske og sociale rettigheder – jo, hvis man formulerer sig, som man gør vedrørende retten til fri undervisning, kan de gøre det, men når man formulerer sig som i § 75 vedrørende retten til arbejde, kan de ikke.